

[Christmas Møller.]

andre end tidligere, og Butiksværdierne, hvor Kundekredsen var skabt, er utvivlsomt ogsaa blevet ødelagt.

Derfor synes jeg slet ikke, at Problemet er saa ligetil, som den højtærede Indenrigsminister har gjort det til ved kun at sige: Voldgiftsretter nedsættes i de og de Kommuner, tagende op til Behandling Spørgsmaalet om den Gevinst, der kunde være Tale om, den paagældende Forretningslokaleindehaver har haft, og om Ydelse af Erstatning til ham. Men jeg gentager, at vi er villige til at behandle dette Problem og give det en grundig Overvejelse, hvorunder langt mere fyldestgørende Oplysninger maa gives, end vi hidtil har faaet.

Men ogsaa paa dette Omraade maa vi sige, at den Ret, som det offentlige saa tydeligt gør gældende for sine Ejendomme med Hensyn til Nybygning, til Nedrivning, ved Krav om selv at tage Lokaler, hvor det passer det, denne Ret maa ogsaa gælde for den private Ejer. Og selv om man kan sige det ene og det andet, og vi maaske kan drøfte Forslag af den ene og den anden Karakter, uden at man heri maa lægge noget som helst Tilsagn for vort Vedkommende, kan der ikke være nogen Tvivl om, at ud fra en konservativ Betragtning maa det til syvende og sidst ende i, at Ejeren nu engang er Ejer, og Lejer er Lejer. Og dermed er det afgjort, at det er Ejeren, der har den endelige Ejendomsret over sin Ejendom.

Valdemar Sørensen: Jeg har en Tak at bringe den højtærede Indenrigsminister baade for Initiativet til Nedsættelsen af Huslejudvalget af 1934 og for Fremsettelsen af de Lovforslag, der er blevet Resultatet af Udvalgets Arbejde. Det Spørgsmaal, disse Lovforslag omhandler, Retsforholdet mellem Ejer og Lejer ved Lejemaal om Beboelseslejligheder og Forretningslokaler, er paa Grund af den bebyggelsesmæssige Udvikling af overmaade stor Vigtighed for stedse større Befolkningsgrupper, der er henvist til at leje saavel deres Hjem som deres Erhvervsplads og naturligvis ikke herunder kan nøjes med de Grundopfattelser af Forholdet mellem Ejer og Lejer, som de to ærede Ordførere for Oppositionspartierne gav Udtryk for.

Ejendommeligt er det, at frasat det Rudiment af Krigstidens og Højkonjunkturens Huslejelovgivning, der endnu eksisterer under den uheldige og misvisende

Betegnelse „Aagerparagrafferne“, indeholder Lovgivningen yderst faa Regler om et saa vigtigt Forhold som Lejeforholdet; praktisk talt, og i øvrigt betegnende nok, er den med Aars Mellemrum fornyede Lov af 30. Juni 1919 om Brug af Huse paa Landet indtil nu det eneste Forsøg, man har gjort paa at ordne Forholdet mellem Udlejeren og Lejeren efter rationelle Synspunkter, der baade personligt og økonomisk sikrer Brugerens Stilling over for Ejeren. Under en af Forhandlingerne om Fornyselsen af denne Lov, som forbyder at bortleje de paagældende Huse paa mindre Aaremaal, end det er bestemt i Loven, var Opfattelsen af det nødvendige i en saadan Sikring endda saa fremherskende, ogsaa i Oppositionspartierne, at det Spørgsmaal blev rejst, om det ikke var rimeligt, at der blev tillagt Lejeren Opsigeligheid for Livstid, og den daværende Landbrugsminister Hr. Madsen-Mygdal saa ved denne Lejlighed noget anderledes paa Forholdet mellem Ejer og Lejer, end den ærede Ordfører for hans Parti nu gør det, idet han erklærede, at han stillede sig slet ikke fremmed over for denne Tanke.

Hvad nu angaar de Lejeforhold, der behandles i de foreliggende Lovforslag, har naturligvis ingen turdet forestille sig Muligheden af en saadan Opfattelse som den, der dengang fandt Udtryk fra Partiet Venstre og fra Partiet Venstres Landbrugsminister. Heller ikke til den Regulering af Huslejen, der indeholdes i Loven om Brug af Huse paa Landet, findes der noget Sidestykke i de Forslag, der foreligger her. Men de gaar ud fra den selv samme Grundbetragtning, som bærer denne Lov, nemlig Overbevisningen om det rigtige i at værne Brugeren mod Udslag af en Ejendomsraadighed, som gør sig alt for overdrevne Forestillinger om Ejerenes Ret til personlig og økonomisk Fordel af Ejendommen.

Det vil selvsagt være umuligt kun at give denne Betragtning Gyldighed, naar det drejer sig om Lejemaal paa Landet; Retten til Sikkerhed for Bolig og Erhvervsplads kan man ikke paa nogen Maade standse ved Sogneskellene. Man maa, naar den overhovedet anerkendes, betragte den som en Ret for alle i Samfundet og lovgivningsmæssigt handle derefter. I de store Befolkningslag, i hvis Navn Regeringen og Regeringspartierne henvender sig til Rigsdagen med de foreliggende Lovforslag, vil derfor ingen kunne forstaa, at de kan afvises med Henvisninger til Ejendomsrettens og Aftalefrihedens Ukrænelighed, i hvert Tilfælde